

## Załącznik nr 1

### XVI Forum Nowej Gospodarki Zielona energetyka – przemiany i innowacje w energetyce

#### Wstęp

Tematem XVI edycji Forum Nowej Gospodarki będą przemiany i innowacje w energetyce prowadzące do przeobrażenia polskiej „czarnej” energetyki, opartej dotąd o paliwa kopalne w „zieloną” – wykorzystującą odnawialne źródła energii, a więc odejście od energetyki scentralizowanej w kierunku energetyki rozproszonej, w której ważnym elementem są prosumenci. Istotnym w procesie przekształceń jest nie tylko zmiana źródeł energii i zmiana systemu zarządzania energią, ale również ograniczenie jej zużycia poprzez podniesienie efektywności jej wykorzystania w gospodarce.

Przemiany polskiej energetyki muszą odbywać się w nawiązaniu do europejskich i światowych trendów w zgodzie ze zmieniającymi się przepisami prawa europejskiego w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej. Rok 2021 jest też pierwszym, w którym została w pełni wdrożona dyrektywa EPBD o efektywności energetycznej budynków z 2010 r.

Wydarzenie będzie realizowane przez cały 2021 rok i będzie się składało z pięciu warsztatów oraz podsumowującej je debaty. Inspiracją do dyskusji warsztatowych i debaty będzie raport Konfederacji Lewiatan pt. „Impuls dla Polski 2021-2022” oraz raport Forum Energii pt. „Jak Polska może osiągnąć zwiększone cele redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku”.

Ich analiza będzie przedmiotem pierwszego spotkania w ramach XVI Forum Nowej Gospodarki. Autorzy raportu „Impuls dla Polski 2021-2022”, w jego wstępie zaznaczają, że jedną z kluczowych rekomendacji dla przeobrażającej się polskiej gospodarki na najbliższe lata jest „wykorzystanie modernizacji energetycznej w kierunku neutralności klimatycznej jako impulsu rozwojowego polskiej gospodarki”. Dalej piszą, że „Nie zwiększymy konkurencyjności gospodarki bez przyspieszenia jej cyfryzacji i rozwoju odnawialnych źródeł energii”. Wśród niezbędnych działań, których potrzebują dzisiaj przedsiębiorcy m.in. wymieniono w raporcie - zwiększenie inwestycji w tzw. zieloną gospodarkę, co pokrywa się z jednym z zaleceń KE na lata 2020–2021 dla Polski - ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na infrastrukturę cyfrową, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii oraz zrównoważony transport. Według autorów raportu z perspektywy Polski trzy obszary wsparcia mają szczególne znaczenie:

1. Modernizacja energetyczna polskiej gospodarki, umożliwiająca osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku
2. Wsparcie cyfrowej Europy
3. Dywersyfikacja kluczowych łańcuchów dostaw i inwestycje w łańcuchy wartości o ważnym znaczeniu dla bezpieczeństwa i strategicznej autonomii UE



Jak napisano w raporcie, „transformacja to gwarancja wzrostu bezpieczeństwa energetycznego kraju, dostaw taniej energii do odbudowy gospodarki po kryzysie oraz koło zamachowe dla polityki przemysłowej. Zmiana miksu energetycznego Polski przyczyni się także do realizacji podkreślanych w UE celów społecznych – niższe ceny energii to niwelowanie zjawiska ubóstwa energetycznego, a redukcja emisji pyłów i gazów to poprawa zdrowia obywateli. Co istotne, w obszarze modernizacji energetycznej wypracowano już szereg dobrych rozwiązań prowadzących do neutralności klimatycznej – istotne jest jednak, by mocno promować rozwiązania o wysokim potencjale urynkowienia”.

Wśród zaleceń dla tzw. Zielonego impulsu polskiej gospodarki w raporcie wymienia się następujące działania:

1. rozwój energetyki rozproszonej i zniesienie barier rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE)
2. wykorzystanie morskich farm wiatrowych jako koła zamachowego gospodarki
3. modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznej
4. inteligentne sieci dystrybucyjne/inteligentne liczniki
5. termomodernizacja budynków
6. czyste i niskoemisyjne ciepło
7. efektywność energetyczna w przemyśle i usługach
8. niskoemisyjny transport
9. technologie przyszłości

Autorzy raportu Forum Energii stwierdzają, że “Przed Polską piętrzą się strategiczne wyzwania w sferze energetyki. Koniec węgla jest nieuchronny, Polska musi więc zadbać o nowe niskoemisyjne moce wytwórcze, by zapewnić bezpieczeństwo energetyczne”. Należy także poprawić jakość powietrza, a do tego potrzebne jest czyste ciepło i mniej emisyjny transport. W tym celu należy opracować projekty flagowe, których realizacja jest niezbędna z perspektywy bezpieczeństwa energetycznego (np. spadająca produkcja krajowego węgla), potrzeby inwestycji w efektywność energetyczną i nowe źródła wytwórcze, poprawy jakości powietrza. W raporcie wymienia się cztery takie projekty:

1. Zmiana miksu elektroenergetycznego
2. Czyste ciepło
3. Elektryfikacja transportu
4. Innowacyjny przemysł, czyli podjęcie działań, których celem jest wzrost efektywności energetycznej procesów, zmniejszenie energochłonności materiałów, zwiększenie ilości produktów nadających się do recyklingu, określenie roli elektryfikacji i wodoru, opracowanie strategii dekarbonizacji przemysłu, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych gałęzi.

W podsumowaniu raportu jego autorzy stwierdzają m.in., że takie działania jak “dywersyfikacja miksu wytwórczego, odchodzenie od węgla w elektroenergetyce i ciepłownictwie, walka o poprawę jakości powietrza czy elektryfikacja transportu – już zostały w Polsce zadeklarowane. Ale trzeba je przyspieszyć w sposób systemowy i budować wokół nich szerokie porozumienie polityczne i społeczne”.



Euro - Centrum  
Park Naukowo-Technologiczny



## **Warsztat: Nowe trendy w OZE z uwzględnieniem zapisów dyrektywy RED II**

**Termin: 18 marca 2021 r. godz. 10.00-11.00**

W trakcie marcowego spotkania analizowane będą nowe trendy w OZE z uwzględnieniem zapisów dyrektywy RED II. Szereg technologii OZE w elektroenergetyce i ogrzewnictwie jest już konkurencyjnych ekonomicznie (energetyka wiatrowa na lądzie oraz energetyka słoneczna). Aby zmaksymalizować korzyści z nich płynące, konieczny jest rozwój towarzyszących im technologii. Elektrolizery produkujące zielony wodór, magazyny energii elektrycznej i samochody elektryczne są już dostępne technicznie, ale wymagają osiągnięcia korzyści skali w toku masowej produkcji, co znacząco zredukuje koszty. Zdolności produkcyjne w Europie zwiększają się i warto walczyć, aby polski przemysł był istotnym graczem na tym rynku. Czynnikiem sprzyjającym poprawie pozycji Polski jest wzmacnianie popytu wewnętrznego, który powinien być wykreowany poprzez przewidywalne regulacje w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii, transportu nisko- i zeroemisyjnego, długoterminowej strategii wodorowej oraz kontynuację systemu wsparcia OZE w Polsce.

60 minutowy warsztat online będzie składać się z wykładu oraz dyskusji w formie pytań i odpowiedzi. Celem wykładu będzie wprowadzenie w tematykę warsztatu z uwzględnieniem zmian w otoczeniu prawnym, technologicznym i rynkowym. Efektem warsztatu będą rekomendacje dotyczące zmian i rozwoju innowacji w sektorze energetyki w województwie śląskim.

## **Warsztat: Rada Programowa**

**Termin: 22 kwietnia 2021 r. godz. 10.00-11.00**

Warsztat online będzie 60 minutową dyskusją dot. programu XVI Forum Nowej Gospodarki i ewaluacją efektów warsztatu I oraz wypracowaniem rekomendacji dot. warsztatu III i IV z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych.

## **Warsztat: Efektywność energetyczna w budownictwie z uwzględnieniem Nowego Europejskiego Bauhausu**

**Termin: 10 czerwca 2021 r. godz. 10.00-11.00**

Efektywność energetyczna w budownictwie będzie przedmiotem dyskusji w trakcie warsztatów odbywających się w czerwcu. Budowa wyłącznie budynków energooszczędnych oraz przyspieszona termomodernizacja budynków mieszkalnych (jedno- i wielorodzinnych), użyteczności publicznej oraz obiektów przemysłowych to najskuteczniejszy sposób na zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ogrzewania zimą i chłodzenia latem. Jej bezpośrednim efektem jest poprawa warunków mieszkalnych (komfort cieplny) i finansowych gospodarstw domowych (zmniejszenie kosztów) oraz poprawa jakości życia (czyste powietrze). Jest to także istotny czynnik ograniczania ryzyka ubóstwa energetycznego. Jako działanie na rzecz efektywności energetycznej, pozwala dostosować budynki do nowych potrzeb. Inwestycje w tym obszarze mają duży potencjał, by łagodzić spowolnienie notowane przez sektor budownictwa wywołane pandemią COVID-19. W przypadku





obiektów nowobudowanych promowane powinny być projekty budynków pasywnych a w przypadku budynków istniejących - poddawanych tzw. głębokiej termomodernizacji, obejmującej zarówno izolację samego budynku, jak i wymianę źródeł ciepła oraz zastosowanie nowoczesnych źródeł energii cieplnej i elektrycznej. Kluczowe byłoby zatem uruchomienie wielkoskalowego programu budownictwa pasywnego i głębokiej termomodernizacji budynków mieszkalnych oraz odpowiednich mechanizmów finansowych do jego realizacji, w tym zaangażowanie środków publicznych m.in. z programu „Czyste powietrze”, funduszy europejskich, ulg podatkowych oraz dochodów ze sprzedaży uprawnień do emisji CO<sub>2</sub>, jak również rozwój systemów ESCO.

60 minutowy warsztat online będzie składać się z wykładu oraz dyskusji w formule pytań i odpowiedzi. Celem wykładu będzie wprowadzenie w tematykę warsztatu z uwzględnieniem zmian w otoczeniu prawnym, technologicznym i rynkowym. Efektem warsztatu będą rekomendacje dotyczące zmian i rozwoju innowacji w sektorze energetyki w województwie śląskim.

### **Warsztat: Zielone ciepło**

**Termin: 23 września 2021 r. godz. 10.00-11.00**

W miesiącu wrześniu zajmiemy się zielonym ciepłem. Transformacja sektora ciepłowniczego, aby stał się nowoczesny, konkurencyjny cenowo i z ograniczonym negatywnym wpływem na środowisko jest ogromnym wyzwaniem dla polskiej gospodarki. Kwestia transformacji sektora ciepłowniczego zbyt długo pozostawała na uboczu krajowej polityki energetycznej. W efekcie 80% systemów ciepłowniczych w Polsce nie posiada statusu systemów efektywnych energetycznie, a Polska przez pół roku w sezonie grzewczym ma najgorszej jakości powietrze w UE z powodu smogu spowodowanego przez nieefektywne ogrzewnictwo indywidualne. Konieczna jest zmiana modelu rynku ciepła (przepisów taryfowych i pozataryfowych), tak aby ramy prawne wspierały transformację oraz znaczące nakłady finansowe, także ze środków publicznych, na modernizację systemów ciepłowniczych i wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach ogrzewanych indywidualnie. Inwestycje powinny się skupiać m.in. na wykorzystaniu energii odnawialnej i ciepła odpadowego (zarówno pochodzącego z instalacji termicznego przekształcania frakcji resztkowych z odpadów, jak i ciepła odpadowego z procesów technologicznych w przemyśle), magazynów energii, a także rozwoju i modernizacji infrastruktury sieciowej z wykorzystaniem inteligentnych rozwiązań i internetu rzeczy. Należy podkreślić konieczność wsparcia ze środków publicznych wykorzystania dużego potencjału ciepła odpadowego z procesów technologicznych w przemyśle i wykorzystania przemysłowych systemów ciepłowniczych jako synergii z małymi lokalnymi systemami ciepłowniczymi. Powyższe działania pozwolą na uzyskanie 40% ciepła z odnawialnych źródeł energii w 2030 r. i na istotne obniżenie liczby nieefektywnych systemów ciepłowniczych w tym samym czasie. Obecne krajowe zdolności wykonawcze nie są wystarczająco rozwinięte i zwiększony poziom inwestycji pomoże rozbudować potencjał krajowego sektora produkcji i instalacji urządzeń OZE, w tym sektora B+R. Konieczne jest zaangażowanie środków publicznych m.in. z programu „Czyste



Euro - Centrum  
Park Naukowo-Technologiczny



powietrze”, funduszy europejskich, środków publicznych na poziomie regionalnym, ulg podatkowych oraz dochodów ze sprzedaży uprawnień do emisji CO<sub>2</sub>.

60 minutowy warsztat online będzie składać się z wykładu oraz dyskusji w formule pytań i odpowiedzi. Celem wykładu będzie wprowadzenie w tematykę warsztatu z uwzględnieniem zmian w otoczeniu prawnym, technologicznym i rynkowym. Efektem warsztatu będą rekomendacje dotyczące zmian i rozwoju innowacji w sektorze energetyki w województwie śląskim.

### **Warsztat: Rada Programowa**

**Termin: 21 października 2021 r. godz. 10.00-11.00**

Warsztat online będzie 60 minutową dyskusją dot. scenariusza debaty na zakończenie XVI Forum Nowej Gospodarki i ewaluacją efektów zakończonych warsztatów z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych, środowiskowych i społecznych.

### **Debata**

**Termin: 26 listopada 2021 r. godz. 10.00-11.00**

Przewidywana na listopad debata z udziałem ekspertów będzie podsumowaniem dyskusji prowadzonej w ramach XVI Forum Nowej gospodarki oraz analizą wniosków wypracowanych w trakcie warsztatów oraz próbą opracowania rekomendacji pomocnych do realizacji w Polsce idei zielonej energetyki.

Przygotowania do XVI Forum Nowej Gospodarki prowadzone są w związku z realizacją projektu pt. „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim II” (SO RIS w PPO II) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej I Nowoczesna gospodarka, Działanie 1.4. Wsparcie ekosystemu innowacji, Poddziałanie 1.4.1. Zarządzanie i wdrażanie regionalnego ekosystemu innowacji.

